

Investeringsplan 2026-2028

Banebrytende forskning

1 Innledning

Porteføljestyret for Banebrytende forskning har fått ansvaret for å ivareta og utvikle Forskningsrådets samlede portefølje innenfor Banebrytende forskning. Porteføljen for Banebrytende forskning består av Forskningsrådets portefølje av grunnleggende forskningsprosjekter. I tillegg inngår norske fagmiljøers portefølje av prosjekter finansiert av [ERC](#) og [MSCA](#). De største postene i porteføljestyrets investeringer er løpende utlysninger i regi av FRIPRO og sentre for fremragende forskning (SFF).

Investeringsplanen gjør rede for hvordan Porteføljestyret for Banebrytende forskning vil investere midlene det har fått ansvaret for, for å bidra til mål og prioriteringer i [Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning \(LTP\)](#), til regjeringens [mål for Forskningsrådet](#), [Forskningsrådets strategi](#) og de 3 målene for porteføljen for Banebrytende forskning:

Mål 1 Porteføljen skal bidra til flere verdensledende forskningsmiljøer

Mål 2 Forskningsmiljøene innenfor porteføljen utfører langsiktig, grunnleggende forskning som bidrar til å flytte forskningsfronten

Mål 3: Kunnskap, funn og resultater fra banebrytende forskning skal deles og tas i bruk

[Porteføljeplanen](#) er det overordnede styringsdokumentet for hvert porteføljestyre. Den iverksettes gjennom en treårig investeringsplan, som oppdateres årlig. Investeringsplanen viser hvordan porteføljestyret vil prioritere sine midler til konkrete utlysninger og andre aktiviteter. Planen har en treårig horisont, der år 1 er detaljert, mens år 2 og 3 i større grad er retningsgivende. Alle utlysninger er med forbehold om bevilgninger i statsbudsjettet. Oppdateringene baseres på nyeste porteføljeanalyse, strategiske diskusjoner i porteføljestyret, føringer i tildelingsbrev fra departementene og antatt tilgjengelige midler i perioden planen gjelder for.

2 Prioriteringer og tiltak

Porteføljestyrets samlede prioriteringer og tiltak danner grunnlaget for styrets fremtidige investeringer og øvrige aktiviteter og er beskrevet i porteføljeplanen. Det er imidlertid ikke alle prioriteringer og tiltak i planen som følges opp hvert år.

Prioriteringene gitt under skal bidra til å realisere de tre overordnede målene i porteføljeplanen. For best mulig samlet måloppnåelse er det behov for å samhandle med de andre porteføljestyrene.

Prioritering 1: Porteføljestyret vil innrette porteføljen slik at den bidrar til flere verdensledende forskningsmiljøer

Prioriteringen skal bidra til oppnåelse av Mål 1 "Porteføljen skal bidra til flere verdensledende forskningsmiljøer", Mål 2 "Forskningsmiljøer innenfor porteføljen utfører langsiktig, grunnleggende og nyskapende forskning av høy kvalitet som bidrar til å flytte forskningsfronten".

Prioritering 2: Porteføljestyret vil fremme spesielt nyskapende forskningsidéer

Prioriteringen skal bidra til oppnåelse av Mål 1 "Porteføljen skal bidra til flere verdensledende forskningsmiljøer", Mål 2 "Forskningsmiljøer innenfor porteføljen utfører langsiktig, grunnleggende og nyskapende forskning av høy kvalitet som bidrar til å flytte forskningsfronten".

Prioritering 3: Porteføljestyret vil stimulere til internasjonalt forskningssamarbeid

Prioriteringen skal bidra til oppnåelse av Mål 1 "Porteføljen skal bidra til flere verdensledende forskningsmiljøer", Mål 2 "Forskningsmiljøer innenfor porteføljen utfører langsiktig, grunnleggende og nyskapende forskning av høy kvalitet som bidrar til å flytte forskningsfronten".

Prioritering 4: Porteføljestyret vil løfte fram lovende talenter

Prioriteringen skal bidra til oppnåelse av Mål 1 " *Porteføljen skal bidra til flere verdensledende forskningsmiljøer*" og Mål 2 " *Forskningsmiljøene utfører nyskapende forskning av høy kvalitet som bidrar til å flytte forskningsfronten*".

Prioritering 5: Porteføljestyret vil legge til rette for at forskning tas i bruk

Prioriteringen skal bidra til oppnåelse av Mål 3 " *Kunnskap, funn og resultater fra banebrytende forskning skal deles og tas i bruk* ".

Prioritering 6: Porteføljestyret vil stimulere til fagutvikling

Prioriteringen skal bidra til oppnåelse av Mål 1 " *Porteføljen skal bidra til flere verdensledende forskningsmiljøer*", Mål 2 " *Forskningsmiljøene utfører nyskapende forskning av høy kvalitet som bidrar til å flytte forskningsfronten*" og Mål 3 " *Kunnskap, funn og resultater fra banebrytende forskning skal deles og tas i bruk* ".

Utlysninger

Tiltakene som prioriteres i 2026, er gitt sammen med aktuell utlysning under.

Porteføljestyret planlegger å lyse ut 1660 mill. kroner i 2026. Beløpene for 2027 og 2028 er foreløpige tall basert på tidligere rammer gitt porteføljestyret. Tallene kan endre seg som følge av endrede rammer i nye tildelingsbrev fra Kunnskapsdepartementet og vedtak i Forskningsrådets styre. Utlysningene kan framstå noe annerledes på nettsiden fordi Forskningsrådet gjør tekniske endringer i investeringsprosessen.

Referanse til prioritering og tiltak i porteføljeplanen for hver utlysning er gitt i parentes.

- Utlysning av midler til stimulering for å ta banebrytende forskning i bruk (prioritering 5 tiltak d)
 - Kommersialisering- kvalifisering
 - Kommersialisering – verifisering
- Utlysning av FRIPRO (prioritering 1 tiltak b)
 - Forskerprosjekt med internasjonal mobilitet
 - Forskerprosjekt for tidlig karriere
 - Forskerprosjekt for erfarne forskere
- Utlysning av midler til kortvarige Forskerprosjekter for å teste ut radikale forskningsidéer (prioritering 2 tiltak a)
- Utlysning av midler til toppforskere – store Forskerprosjekter (prioritering 1 tiltak f)
- Utlysning for å stimulere til flere verdensledende forskningsmiljø og til å øke antall søknader til ERC (prioritering 1 tiltak h)
- Satsing på humaniora gjennom samfinansiering av prosjekter med andre porteføljestyrer (prioritering 6 tiltak b)

Porteføljestyret vurderer i tillegg utadrettede tiltak som synliggjør betydningen av porteføljen innen banebrytende forskning. Tiltakene vil samlet bidra til alle tre målene og de seks prioriteringene.

Planlagte rammer for utlysning – mill. kroner

Utllysning	Hvem kan søke	Forventet søknadsfrist*	Forventet tildeling*	2026	2027	2028
Kommersialisering – kvalifisering**	Forskningsorganisasjoner	Løpende	Løpende	15	10	10
Kommersialisering – verifisering**	Forskningsorganisasjoner	Løpende	Løpende	30	20	20
Løpende FRIPRO -Forskerprosjekt med internasjonal mobilitet -Forskerprosjekt for tidlig karriere -Forskerprosjekt for erfarne forskere	Forskningsorganisasjoner	Løpende	Løpende	1130	906	906
Radikale forskningsidéer	Forskningsorganisasjoner	Løpende	Løpende	50	30	30
Toppforskere	Forskningsorganisasjoner	Løpende	Løpende	320	160	160
Stimulere til flere verdensledende forskningsmiljø og til å øke antall søknader til ERC	Forskningsorganisasjoner	Våren 2026	Høsten 2026	60	60	60
Satsing på humaniora - samfinansiering av prosjekter	Forskningsorganisasjoner	Våren 2026	Høsten 2026	55	55	55
Sum				1660	1241	1241

* Forventet søknadsfrist og forventet tildelingstidspunkt er foreløpige planlagte tidspunkter for utlysninger i 2026 og kan endre seg etter hvert som planene utarbeides mer i detalj

** Felles utlysning med Porteføljestyret for innovasjon